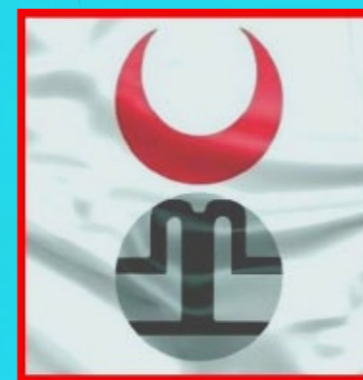

JUBILEUSZOWA AKADEMIA (s. 5)

Zajęcia: Krzysztof Edem Mucharski

KWARTALNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY POŚWIĘCONY TATAROM W POLSCE I NA ŚWIECIE

PRZEGLĄD TATARSKI

NR 3 (59) ROK 1445/2023 (XV) ISSN 2080-0541

Buńczak, 1 Pułk Strzelców Konnych, fot. chor. Narcyz Witaszak-Witaszyński (1898-1948)

Pismo wydawane dzięki dotacji
Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

SZANOWNNI PAŃSTWO,

mamy lato, mamy nawet środek lata, życie w toku... Jeny toczy się ono jakby dziwnie, że tak powiem. Ospale, słamazarnie, bez bigla... Z powodu słońca, które ogrzewa nas może nazbyt żarliwie? Z powodu totalnego tumiwizmu? Nie, to raczej nie wchodzi w grę, bo żadnej w tym wykreowanej ostentacyjności, żadnego celowego lekceważenia. Po prostu zlasowanie mózgow: nie widzieć, nie słyszeć, a nade wszystko broń Boże nie reagować. Niestety, mnie natomiast coś zmusza, podszept sił nieczystych, słabe przystosowanie do życia w społeczeństwie – naprawdę nie wiem – aby zwracać uwagę na rozmaite sprawy. Bo akurat niewinni młodzieniaszkowie usiłują wyrwać stółek nieopodal fontanny w centrum miasta: przeszkadza im, jasne, że przeszkadza, po kiego tak stoi i stoi? Bo całkiem elegancko wyglądający młodzieniec, nie przejmując się ludźmi (także dziećmi) w autobusie, bez skrępowania rozmawia (czy na pewno można nazwać to rozmową?) przez telefon językiem, od którego uszy więdną. Niedługo prostaczek spód dworca by się zawstydzili. Bo pan ładny musi koniecznie opić się piwka w porannym tramwaju i cyrk odstawić. Aaa... pardon, on tak lubi... Bo bystra pani ma gdzieś, że jej rozwrzeszczana pociecha swoimi uślinionymi brudnymi łapkami usiłuje grzebać w bułkach i pączkach, które szczęśliwi klienci pragną kupić i zjeść. I tak dalej, i tak dalej...

Otrzymuję w zamian plugawe zazwyczaj wyzwiska i groźby, dobrze, jeśli jedynie zycziwą poradę, abym się... eee... odpimpał... (przepraszam, słowo obiegowe, prawdopodobnie ze slangu młodzieżowego, ulicznego). Po co mi to, na co, ja się pytam. Bywało, przyznaję się ze wstydem, że uciekać musiałem. Nic to jednak, nic – jak ponoć mawiał dzielny pan Wołodyjowski. W tym wszystkim najgorsza jest bowiem bierność otoczenia. Ludzie widzą i słyszą, ponieważ te rzeczy dzieją się tuż obok nich, wśród nich. Rzeczy złe, szkodliwe. Czasem, już po mojej interwencji, odzywa się jakaś wrażliwa osoba z otoczenia: „Dobrze, że ktoś wreszcie zwrócił uwagę...”. Oczywiście, dobrze, dziękuję za pochwałę (?), lecz wcale mnie ona nie cieszy. Tyle ludzi dookoła, było się samemu odezwać, samemu zareagować, też bym pochwalił.

Szanowni Państwo, nie pozwólcmy sprowadzić się na niziny, nie sprowadzamy się sami w otchłań byle czego, substytutu kultury, udawanej życzliwości i wyrozumiałości, duchowej abnegacji. Wyzbywanie się zasad oraz godzenie na bylejakość wcale nie oznaczają, że jesteśmy światowi i nowoczesni.

Poza tym rozgrywa się wiele wydarzeń, rzadko kiedy pozytywnych. Wojna w Ukrainie nieustannie pochłania kolejne ofiary, końca jej nie widać. Niechaj spełni się wreszcie któraś z prognoz, że ustanie np. jesienią albo pod koniec roku. Ukraińcy są odlani z dobrego kruszcu, jednak wytrzymałość każdego ma swoją granicę. Nacierają uparcie, walczą, metr po metrze odbierają swoją ziemię. Pragną odzyskać Krym, prowadzone są tam podobno działania dywersyjne czy sabotażowe. A co Rosjanie? Chodź mi o cywilnych obywateli, bo mundurowi wiadomo co robią. Otóż zwykli Rosjanie walą drzwiami i oknami, zapychają po moście lub promem na ów Krym, bo słońce, plaża, wczasy... Co niby ma się im przydarzyć? Półwysep to kurort, mówią. Tak, zawsze można udawać, że nic się nie dzieje... Ani wyobraźni, ani rozumu... Święci aniołowie, trzymajcie mnie, bo padnę... Jak z takimi gadać? Nie wiem, będę zatem częściej rozmawiał sam ze sobą.

Tymczasem pięknego, spokojnego lata Państwu życzę i pozdrawiam serdecznie

16 lipca 2023 r.

Musa Czachorowski

W NUMERZE:

Pamięć o Konstytucji 3 Maja	1
Koncert w tatarskim centrum	1
Spotkanie z młodzieżą	2
Targi Książki 2023	2
Tatar w ukraińskiej Radzie	3
Navruz w Bohonikach	4
Jubileuszowa Akademia	5
Dzień Flagi Tatarów Krymskich	6
Z sąsiedzkiej pamięci	10
Moja przygoda z Kruszyńianami	11
Jest taka książka	13
Do mojego przyjaciela, poety Musy	13
Tatarskie lektury	14
Piewca tatarskiego świata	16
Zawsze być pierwszym	17
Zapóżyczania turecko-tatarskie w polszczyźnie (6). Sprzęty domowe	20
Tatarzy na Mazowszu, dawno i niedawno	21
Bitwa nad Kałką	24
Z historii krymskotatarskiej dyplomacji	27
Wspomnienia (39)	30

Przegląd Tatarski, kwartalnik społeczno-kulturalny poświęcony Tatarom w Polsce i na świecie ISSN 2080-0541 nakład 500 egz.

Wydawca: Najwyższe Kolegium Muzułmańskie Muzułmańskiego Związku Religijnego w RP
ul. Piastowska 13 F, 15-207 Białystok, tel. +48 85 732 40 23, +48 605 612 137, mizr@mzr.pl, www.mzr.pl

Redaktor naczelny: Musa Çaxarxan Czachorowski, tel. +48 604 136 386, caxarxan@gmail.com

Rada Redakcyjna: Lila Asanowicz, Daniel Czachorowski, Michał Łyszczarz, Aleksander Miśkiewicz, Tomasz Miśkiewicz, Krzysztof Edem Mucharski (zdjęcia), Barbara Pawlic-Miśkiewicz (korekta), Dżemila Smajkiewicz-Murman, Halina Szahidewicz

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych. Zastrzega też sobie prawo redagowania i skracania tekstów, zmiany tytułów oraz obróbki zdjęć.

Redakcja nie zawsze zgadza się z poglądami Autorów tekstów.

Skład i druk: Agencja Wydawnicza ARGİ s.c., ul. Wodzisławska 16, 52-017 Wrocław, www.argi.pl

Pismo wydawane dzięki dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

NAVRUZ W BOHONIKACH

(s. 4)

Zdjęcia: Anna Werner